

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petilivrsna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih nolicah stane enostopna gornodvrsna š 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnšškega telefona št. 188.

Liberalna društva.

Naši liberalni voditelji so imeli vedno svoje misli. Zato pa nima prav, kdor trdi, da so bili kot tnila ali bukov hlošč. Tudi o organizaciji so se držali svojih načel. Dve glavni sta se glasili v tem oziru:

1. Čemu snovati razne izvrševalne in druge odbore, saj imamo za celo deželo deželni odbor, ki sta v njem dr. Tavčar in Grasselli?

2. Čemu ustanavljati društva, saj jih imamo vsak večer po krčmah, kjer se bere »Narod«.

Nekoliko podobna je bila ta politika turški v Aleksandriji. Zažgali so dragoceno knjižnico, češ, če je v nji to, kar v koranu, ni potrebna; če pa ni tega, je pa naravnost škodljiva. Liberalni koran — »Narod« — njihove džamije — liberalne krčme in zbor kalinov — deželni odbor. Kaj hočeš še?

Ni bilo pa to po mislih vsem. Nekateri liberalci so dobili novo misel, da to ne zadoštuje, in ta misel je priklopila tako-le na dan:

Dva velmoža, kakoršni so redko sejani na našem planetu, — župan Hribar in dr. Cham — sta se našla. In prišla sta do sklepa, da je brunno in vsestransko rodoljubno delo, če se ne prepusti vse deželnemu odboru in liberalnim gostilnam, marveč da bi bilo dobro in prav začeti snovati razna društva z lepimi, blagodišečimi nameni. In ker ne stane ustanovitve društva več nego eno krono za vlogo na vlado in petkrat po 30 vinarjev za priložena pravila, sta prišla kmalu na to, da je to mogoče.

Na ta res duhoviti način so nastala dozda »Slovenska kmetška društva« v Medvodah, kjer ga bo vodil veliki kmet Grmek, na Jesenicah pod pristno kmečko grčo Fabincem in na Bledu v prid slovenskega kmetstva, kolikor ga posluje za pudeljni liberalnih štacun. In tudi v Ljubljani se je za 2 K 50 vin. ustanovilo »Ljudsko izobraževalno in podporno društvo« in to društvo je že tudi udom in kandidatom v izobrazbo in podporo kupilo nekaj litrov vina pri Hribarju v Vodmatu.

V Ljubljani pa izhaja hudoben list po imenu »Slovenec«. In ta je od soc. demokratov naprošen — »Kakor čujemo sta dva soc. demokrata prišla v »Slovenec« uredništvo in prosila Štefeta, naj pomaga ljubljanskim soc. demokratom, sicer bo gori omenjeno društvo

prehitro rastlo in se razvijalo. Pri »Slovenec« so postrežljivi ljudje in obljubili so pomoč soc. demokratom.« (Narod 4. decembra.) — napisal notico, ki se je v nji norčeval iz Hribar-Chamove genialnosti, ki se je pokazala pri velikem činu ustanovitve »Ljudskega izobraževalnega in podpornega društva«, »na slovenski podlagi katere točke pri soc. demokratskih in klerikalnih društvih manjka« (Narod 4. decembra). Tega bi »Slovenec« ne bil smel storiti; on bi se moral zbiti in molčati. »Slovenec« neče vedeti, da tako društvo košta; pijača ni zastoj in štemplji se tudi ne pobirajo na ulici. Sicer se je pa stvar dobro zasukala. Ker »Slovenec« tako prefriganog nagaja, so mestni očetje na ljublj. rotovžu vzeli po dopisu župana Hribarja imenovano društvo v svoje okrilje. In tako je prav!

Če ne bo družega, se bosta v tem društvu Hribar in Cham kmalu toliko izobrazila, da bosta spoznala, koliko moči ima liberalni magnet na nikelj v delavskih aržetih. In to bo v teoriji magnetizma velik napredek!

Naša oficijelna zunanja politika.

V proračunskem odseku avstrijske delegacije 4. t. m. je minister za zunanje zadeve Aerenthal razložil svoj program. Misli so sledeče. Moja naloga ni težka, ker je naša monarhija do vseh evropskih držav v prijateljskem razmerju. Naša politika je politika kontinuitete. Moja največja dolžnost je, ohraniti in gojiti to razmerje skrbno in previdno. Z Nemčijo nas družijo tesno prijateljstvo, ki temelji na skupnih interesih. To razmerje je skozi petindvajset let najboljši porok, da se ohrani mir in vpliva tudi drugače mogočno na razvoj celega evropskega državnega sestava. Moj sestaneček z Bilowom je to soglasje docela potrdil. Naše razmerje z Italijo je pristrčno in odkritosrčno. Ko sem nedavno prevzel vodstvo ministrstva za zunanje zadeve, sem se pisмено in brzogovorno pogovoril z italijanskim ministrom za zunanje zadeve Tittonejem, in pri tej priliki se je pokazalo, da se na tej zvezi ničesar bistvenega ni izpremenilo. Sodimo objektivno! Ker med interesi naše monarhije in Italije ni bistvenih nasprotij, menim, da s kraljevtvom v vseh velikih vprašanih lahko postopamo v soglasju. To razmerje bo obema vladama omogočilo, mirno razpravljati o dogodkih, ki žalibog semtertja razburjajo neravnovesno in zapeljavno javnost. Odkritosrčno prijateljstvo nas skozi celo desetletje veže z Rusijo. Ker so naši in ruski interesi skupni in

se nikjer več ne križajo, se bom posebno prizadeval, ohraniti jih. Podpirala me bo vse-skozi ruska vlada, ki je v tem oziru čisto mojega prepričanja, kar mi je zagotovil še nedavno ruski zunanji minister Izvolsky. Ta zveza je ohraniteljica miru in stremi za tem, da izboljša položaj balkanskih narodov v evropski Turčiji. Kar se pa tiče Angleške in Francoske, bo treba ugodno razmerje, ki vlada med njima in našo monarhijo, še bolj utrditi. Težave povzročajo v prvi vrsti balkanske reforme. Avstrija postopa dosledno v smislu mirne reformne programa skupno z Rusijo. Ugodno znamenje je, da smo rešili drugo točko tega načrta, makedonski proračun. Odslej se bodo dohodki makedonskih vilajetov porabili za izboljšanje gnetnega in upravnega stanja Makedonije same. Sedaj se nam gre za tretjo programovo točko, za preosnovo pravosodja. Toda že sedaj povdarjam, da se ta reforma ne da izvesti v naglici in neprevidno. Če primerjamo današnje razmere z onimi pred štirimi leti, vendar lahko trdimo, da položaj ni več tako zelo neugoden. Seveda, to izboljšanje je zgolj relativno in obstoji zgolj v tem, da pritožbe nad ondotno lokalno upravo niso več tako mnogoštevilne. Največ težav dela Turčija sama s svojim obotavljanjem, kompliciranim diplomatskim aparatom, ki vsako pogajanje z velevlastmi dolgo zavlačuje. Položaj pa tudi zapletuje nasprotstvo med krščanskimi narodnostmi na Balkanu, dasi nočem trditi, da razmere med atenskim sofijskim in belgradskim kabinetom niso korektno. Posebno bolgarska vlada zasluži vse priznanje, ker reformne akcije ne ovira. Obžalovanja vredno je četovodstvo med krščanskimi balkanskimi narodi, ki pomenja pravi boj vseh proti vsem. Vendar je bolgarsko prebivalstvo še najbolj razsodno, ker se je najprvo sprijaznilo z reformno mislijo in zaupa evropskim zastopnikom in civilnim agentom, ki storijo za prebivalstvo vse, kar le morejo. Skrajno nezaupni so pa Srbi in Grki. Naše politično razmerje do balkanskih držav je normalno, tudi do Srbije, dasi gospodarsko razmerje med Srbijo in Avstrijo ni več pravo. Avstrija zahteva od Srbije zagotovilo za nabave, katere je Srbija že prej obljubila, in sicer za pravično kompenzacijo za vsprejem srbskih agrarnih pridelkov. Zadužna tozadevna nota je bila, kar se tiče nabav, le splošna, nejasna in neobvezna. — Maročansko vprašanje je pereče in še nikakor ni rešeno, zato delegacijam iz vzrokov politične oportunitete nisem mogel razum rdeče knjige predložiti vseh diplomatskih listin. — Naj le omenim našo eksportno politiko. Naša eksportna in-dustrija se je krepko razvila in zavzema v svetovni trgovini častno mesto. Veliko zaslu-go imajo pri tem naši konzulati in prekomorska zastopstva. Zato na bom od diplomatov vedno več zahteval. Reformiral bom diplo-

matske izkušnje ter od kandidatov zahteval še bolj intenzivnega narodno-ekonomskega in jezikovnega znanja.

Nato je sledila debata. Tollinger je povdarjal, da vlada med Avstrijo in Italijo prijateljstvo le v oficijelnih krogih, dejanske razmere pa so drugačne. Ravno to je povdarjal Sylvester, ki je kazal na ekspanzivno politiko Italije v Albaniji in Makedoniji ter priporočal odločno politiko v Adriji, kjer naj se Avstrija očvrsti. Zunanje ministrstvo se bo pri tem lahko naslanjalo na nove zakonske načrte, ki dajo vladi 200 milijonov na razpolago, da okrepi avstrijsko trgovsko parobrodstvo. Na Balkanu pa Avstrija ničesar ni dosegla. Tam je potrebna kulturna akcija. Goluchowski je vse zavozil. Poveljnik makedonskega orožništva je Italijan. Vilajet monastirski je izročil italijanskemu varstvu. Steiner je dokazoval, kako je delegacija potrebna korenite preosnove posebno sedaj, ko je zmagalo načelo splošne in enake volivne pravice. **Resort za zunanjo politiko, vojsko in mornarico spada v parlament.** kakor je to uvedeno v Nemčiji. Če pa to ne, naj člane delegacije za daljšo dobo izvoli ljudstvo direktno. Sedanje delegacije podpirajo zgolj mažarski šovinizem, dočim avstrijski resortni ministri nimajo v delegacijah nobene besede. Oppenheimer je povdarjal, da naša politika nasproti Italiji ni agresivna, toda Italija je nevarno za našo dosedanje posestno stanje in za interese, ki so od nekdanj bili naši.

Nemška kultura v afriških kolonijah.

Odkritja poslanca Roerena v nemški zbornici dne 3. decembra.

Poraz nemške kolonialne politike je po Bellovem govoru zapečatil poslanec katoliškega centra Roeren. V sijajnem govoru dne 3. t. m. je v državnem zboru potrdil Bellova izvajanja ter jim dodejal še več odkritij o nemškem barbarstvu v kolonijah. Izvajal je sledeče: Ravnatelj kolonialnega oddelka Dernburg nima pravice očitati poslancem, da obrekujejo. Okrajni predstojnik Schmidt je v Adikvanu v nemški južni Afriki dal zapreti štirideset vaščanov, ker niso okoli vasi napravili ograje. Dal jih je tako pretepsti, da jim je viselo meso v koščkih od telesa. (Čujte! Čujte!) Ker se je vlada v tem oziru izgovarjala, pokaže Roeren palico, s katero so pretepavali zamorce. Palica je debela štiri centimetre. Schmidt je tožil misijonarja Müllerja, ki je ovadil ta slučaj. Pri sodišču se je izkazalo, da so rane na telesih kaznovanih bile široke kot roka. Če se je zlomila ena palica, so začeli bitti po telesih z drugo. Nekaj zamorski glavari je ležal vsled ran tri mesece. In s tem se razširja nemška kultura! (Klici ogor-

LISTEK.

Da je mogel sv. Miklavž k njim.

Parna piščalka s svojim zategnjenim piskanjem je naznanila delavcem opoldanski odmor. Vse je hitelo preko tvorniškega dvorišča, da se okrepča. Delavca Jenkota vstavi deček:

»Vratar je naročil, da pridite k njemu, ima za vas zabojček.«

»Za mé,« čudi se ogovorjeni, »najbrže bo pomota.«

»Za vas, za vas,« trdi deček. »Naročeval mi je: reci Jenkoti iz petega oddelka, in tam ste vendar vi.«

Z nezaupnim smehljajem je potrkal Jenko na vratarjeva vrata.

»Le vstopite, le,« pozdravlja vratar, »tu je nekaj za vas. Sv. Miklavž se vas je spomnil že dopoldne, in hodil bo še le zvečer. Tudi pismo je tu.«

Jenko, od pričakovanja razburjen, seže po pismu in nenaadno vzkligne: »Od nje je — od Rudolfa po tolikih letih!«

Vratar opazujoč njegovo kretanje dé: »Ali vas je iznenadilo, kaj ne? Mene tudi. Še verjeti nisem hotel, ko je pismonoša prinesel zabojček z igračami. Poglejte, da tu tako

stoji. Nekdo se je spomnil otrok revnega strojevodje in jim pošilja Miklavža.«

»Od brata z Dunaja je,« pojasni Jenko.

»Gotovo se mu bolje godi nego vam, da more dajati taka darila. Pa kaj vam je, da se ves tresete, ali vas je pismo tako ganilo?«

»Náte, sami berite; sestri moram, noge se mi tresejo.«

Vratar nastavi očala in bere:

Liubi brat!

Gotovo se boš čudil, da se čez toliko let oglasim. Ako se spominjaš moje nemirne, mlade krvi, veriel boš, da sem v teku let, kar sem šel od doma, prehodil lep kos sveta. Povsod se mi je godilo dokaj dobro, le nekaj me je bolelo, da sem s svojim odhodom vžalil stariše, in jih ne morem več prositi za odpuščenje.

Pred petimi leti sem prišel na Dunaj, in dobivši dobro službo, sem se oženil. Moja žena je iz precej premožne hiše, in dast Nemka, je zelo dobra in darežljiva.

Ona me je spomnila starišev in doma, da naj skušam popraviti, kar sem s svojo lahkomisljenostjo zagrešil. Na moje vprašanje v rojstni vasi dobim odgovor, da je hišo požar vpepelil, oče in mati da sta umrla in ti, da si šel po svetu in nikdo ne več kam.

Često sem mislil, kako ti gre, kje si, a zaman — dokler ni pomagal žalosten dogodek. Imela sva dva otroka, dečka in deklico, oba nama je vzela vratica. Ko ju nesejo iz hiše, slišim za seboj glas dekle,

ki je v hiši služila: Škoda lepih otrok. Vselej, kadar sem in videla, sem se spomnila stare matere, ki pestuje ravno take otroke nekega vdovca. Piše se Jenko.

Po pogrebu vprašam dekleta in zvem, da je govorila o tebi in tvojih otrocih.

Da pošiljatev o pravem času pride, pošljem jo v tovarno. Igrače so namenjene mojim otrokom, ali Bog je obrnil drugače. Razdeli jih, kakor hočeš. Stotak, ki ga najdeš na dnu zabojčka, je tvoj Miklavž. Napiši mi veliko o sebi, pokojni ženi in otrocih, in kadarkoli ti bo kaj primanjkovalo, obrni se na me, svojega brata. Moja žena te srčno pozdravlja in te v poletju z družino pričakuje. Tako bo preje pozabila. Tebe in otroke v duhu objema in poljublja

Tvoj brat

Rudolf.

Vratar zganivši pismo je pokimal s sivo glavo: »No, glejte, kadar je stiska najhujša, pomoč božja najbližja. Zdaj boste živeli drugače.«

Morda še nikdar ni Jenko tako hitel domov, kakor isti večer, nesoč bratovo darilo v rokah. V duhu je že gledal veselje otrok, mrza ni čutil skozi tanko sukničo. Ženina bolezen je vzela privarčevane novce, kar ni bilo neizogibno potrebno je poprodal in še dolgove napravil. In še ni bilo pomoči. Pol leta je že, odkar je umrla in tedenska poplačila, vestno odrajtovana, še niso poravnana.

Ali zdaj bo drugače. Plačal bo, boljše stanovanje si bo najel in bo. Otroci ne bodo zmrzovali v cunjah, toplo jih bo oblekel, poiskal bo pošteno ženo, da mu bo gospodinjstvo vodila. Ti načrti so mu pot prikrajšali tako, da je bil naenkrat doma.

Sosedova stara mati je varovala njegove štiri otroke. Pridni so bili, ubogljivi, mirni. Morda je vplivala na nje dolga bolezen materina, morda se je to ona izprosil pri Bogu v nebesih.

Domov prišedši, je skrtil Jenko zabojček v temni kuhinji in stopil k otrokom in vsakega poljubil.

»Stara mama so nam pripovedovali, da deli danes sveti Miklavž pridnim otrokom darila,« razlaga najstareji Francek. »K nam bo težko prišel, ker so ulice preozke in umazane, kožušček bi si umazal in ne vé, katero okno je naše,« pomaga mlajša Micika.

Oče ju pobožni in dé: »Če boste pridni, pride tudi sem, mati mu bodo v nebesih povedali, kje da ste.«

»Ali vidiš, Micika,« nadaljuje Francek samozavestno »Rekel sem, da mati ne bodo pozabili in drugi so verjeli, le ti nisi hotela.«

»Zakurili nam bodete danes, mati,« pravi Jenko, »da se bo svetnik malo pogrel, kadar nas obiše.«

»Toplo bomo imeli, toplo,« se veselo otro-

čaja proti vladi.) Aprila 1, 1903. je okrajni sodnik Rottberg z vojakom napravil pohod v provinco Jogo. Vojake, ki niso mogli naprej, je dal preteptati tako, da so obležali na potu. Ni hče se za nje ni brigal. (Klici: Hjena!) Rottberg se je zakadil v onemoglega vojaka, ga bil ter ga grizel; naposled je ukazal podčastniku, ga preteptati. Vojak je kmalu nato izdihnil. Rottberga so postavili pred sodnika, ki je bil že preje oprostil tudi Schmidta. (Klici ogorčenja.) Neki okrajni uradnik, katerega poslanec zasedal noče se imenovati, je na nekem pohodu dal preteptati svojega služabnika, ki je prišel k njemu, da se opraviči zaradi malega nedostatka. Najprej ga je dal preteptati, potem ga je pa sunil, da se je onesvestil. Uradnik je nato hodil po njegovem trebuhu, in ko služabnik ni mogel dalje, ga je dal iznova preteptati ter vreči v ječo, kjer je siromak kmalu v najhujših mukah umrl. (Po zbornici nastane tak vihar, da predsednik, grof Ballestrem, komaj pomiri poslance.) Predsednik kolonijalnega oddelka je za te slučaje znal in vendar je okrajnega predstojnika, ki je bil tačas v Berlinu na dopustu, poslal nazaj v Jogo. (Burni klici ogorčenja.) Neki drugi okrajni predstojnik je s svojim konjem zajahal čez truplo zamorca, ki je na nekem pohodu obležal. Kmalu nato je zamorec izdihnil. (Pfu-klici.) Ta predstojnik je o tem napravil poročilo, kjer pravi, da se je zamorcem pripetila nesreča, njegovim tovarišem pa je z grožnjami prepovedal, ziniti besedo o slučaju. Misijonarji pa so ovadili še drugi slučaj. Okrajni predstojnik Schmidt je zapovedal svojim uradnikom, naj pozovejo vsa zamorska dekleta na ponočni ples, matere, ki se tega bodo branile, bodo kaznovane z globo 20 mark. Misijonarji so nato prepovedali krščenim zamorkam, vdeležiti se tega bakanala. Nato je Schmidt zamorcem prepovedal potožiti svoje gorje misijonarjem. Dne 7. maja 1. 1903 je Schmidt proglasil svojo zamorsko priležnico, ki mu je tudi služila za kovarico, za kraljico, ji podelil sodno oblast nad zamorci ter pravico razpisati sodni davek v višini 15 mark. Kolonijalni upravi je to bilo docela znano in vendar je Schmidt še sedaj 1. 1906, okrajni predstojnik. (V zbornici nastane zopet vihar.) Schmidt je imel pri sebi pet mladoletnih zamork. Onečastil jih je, dasi v, da tudi zamorci smatrajo zločinstvo nad nedoraslimi za najhujše in so ga svoj čas po svojih domačih postavah kaznovali s smrtjo. Nekega dne je Schmidt dal zapreti dve zamorki, ker sta brez dovoljenja trgovali; starejšo je po treh tednih izpustil iz zapora, mlajšo pa onečastil, in, ker se je branila, celo pretepel. Zaradi tega so naperili tožbo, toda ne proti krivcu. Neko jutro ob 4. je prišel okrajni sodnik baron Rottberg z zamorskimi vojakom pred misijonsko postajo, kjer so očetje molili. Ne da bi se skliceval na kakšen ukaz, jih je vse zaprl. Misijonsko postajo je vso pregledal in vzel seboj vse listine. Misijonarje je obdržal 21 dni v ječi. Ko se je neki misijonar hotel izpovedati, so ga hoteli prisiliti, da se izpove glasno pred pričo. Šele pozneje so povedali misijonarjem, da so jih zaprli zato, ker so po krivici ovadili Schmidta. Res je, da so pozneje tožili tudi Schmidta, toda Schmidt je bil oproščen. V utemeljevanju sodbe so djali, da so zamorke podvržene halucinacijam. Predno se je obravnavala vršila, je obtoženec Schmidt sam izpraševal priče in tiste, ki so ga ovadili. »Krivci so nekaznovani, vsi so še na svojih mestih. Misijonarji me niso napotili, da te stvari odkrijem; moja poslanska dolžnost je, da se napravi konec takemu početju, ki je nevredno kulturnega stanja Nemčije.« Zagovor novega kolonijalnega ravnatelja Dernburga je bil smešen, da bolj biti ni mogel. Novi ravnatelj razmer niti ne pozna, ker sploh še ni afriških kolonij vseh prepotoval. Šele te dni se je nameraval odpeljati v Jogo, da pregleda in nadzoruje nemško upravo v kolonijah. Ta Dernburg je torej zagovarjal upravo na sledeči način. Ni mogoče, da bi šli v kolonije popolnoma zmožni uradniki, ker se vsak boji, da

bi ga pozneje pod varstvom imunite ne napadli poslanci v državnem zboru. Krasno!... »Če je vse res.« — je dejal ravnatelj, — »kar je poslanec Roeren dejal o nemških kolonijalnih uradnikih, potem bi moralo prebivalstvo gojiti največje nezaupanje v vlado.« Še bolj krasno!... »Svet bi moral potem soditi, da nismo ljudje, ampak živine.« Najkrasnejše!... »Odločno zavračam take napade!« Temu temeljitemu zagovoru so ploskali le desnica, nacionalni liberalci in naletni mob na galeriji.

Kje je bil sladki Bülow, državni kancelar, ki drugače vse poravnava, vse preslepi in vse ovije v omamljivi spomin na Bismarka? Tudi kronprinca ni bilo v loži, ko sta govorila Bebel in Roeren. Govorimo hladno! Gotovo je, da v kolonijah ne more biti vse vzorno. Daleč od upravnega središča, se kolonizatorji boré z domačini in v tem boju se razvzamejo hude strasti. Zgolj upravna nasilstva, ki domačim zistematično jemljejo prejšnjo neodvisnost, izpremenijo ves justični sistem ter potlačijo upor domačih plemen, so hudo barbarstvo, toda, dokler traja sedanja kolonijalno-politična smer, neizogibna. Nemška barbarstva pa se ne dajo opravičiti. Morda se ta ali oni slučaj dá razumeti, ves zistem pa ne. To je nasilstvo, zanešeno iz Viliemove satrapije, to je politika pruskih dragonskih vahmojstrov, to je še malo bolj dosledno izvedena poznanjska politika. Tudi v angleški Indiji ni vse vzorno, še manj v Transvaalu in vendar je angleška indijska uprava nasproti nemški idealna. Medtem pa roma Viljem od cerkve no cerkve, se odeva v plašč nemških križarskih viteзов, pridiguje ter se ima za naslednika krščanskega nemško-rimskega cesarstva. To parade-krščanstvo cesarjevo se pa najbolj zrcali v kolonijah, kjer nemška brutalnost gazi v krvi zamorskih plemen, ki se ne morejo braniti. Taka stavba bo padla in če jo ščitijo še bolj trdne in še starejše tradicije!

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA MORA-VSKEM.

Za mestno skupino se vrše še štiri ožje volitve, dve v čeških okrajih, in sicer med mladočehom Votrubo in socialnim demokratom Spero ter med naprednjakom dr. Fajerlikom in staročehom dr. Palhovskim. V četrtek voli trgovska in obrtna zbornica, v petek veleposestvo. Moravski deželni zbor se snide 27. in 28. t. m. na kratko zasedanje, da voli deželni odbor ter sklene proračunski provizorij. Prvo glavno zasedanje bo 10. februarja prih. leta.

ZAKON O LOKALNIH ŽELEZNICAH.

Poslanski zbornici predloži vlada zakonski načrt o 17 novih lokalnih železnicah. Posojilo za te železnice znaša nad 80 milijonov kron, na državo odpade 40 milijonov.

POZANJSKO VPRAŠANJE V NAŠI DELEGACIJI.

Poljski poslanci v avstr. delegaciji bodo kakor smo že poročali, sprožili poznanjsko vprašanje. Avstrijski Poljaki ne morejo odobravati troveznega razmerja, ako Nemčija preganja poznanjske Poljake. Poljaki bodo sprožili tudi vprašanje o pogromih na ruskem Poljskem. Nemški listi pišejo, da so se poznanjski poljski voditelji v Lvovu domenili o poznanjski akciji v avstrijski delegaciji z vplivnimi avstrijskimi poljskimi politikami.

VARUH OGRSKE KRONE.

Z običajnim sijajem sta obedve ogrski postavodajalni zbornici izvolili za varuha krone barona Nikolaja Wesselényja. Nato se je vršil ob tej priliki običajni sprejem ljudskih poslancev in magnatov pri cesarju, ki je novega varuha krone zaprisegel.

KOLONIJALNI ŠKANDAL V NEMCIJI.

Govoru nemškega državnega poslanca Roerena, člana centrumovega, ki smo ga da-

nes priobčili na uvodnem mestu, dodamo še sledeče. Roeren je dokazal, da se v angleških in francoskih kolonijah pretepanje sme vršiti le na podlagi sodniške preiskave, v nemških kolonijah pa imajo uradniki pravico, samolastno i samovoljno pretepanje. Angleži in Francozi imenujejo nemške kolonije »kolonije latin«. Poročali smo tudi, kaj je Roerenu odgovoril Dernburg, kolonijalni ravnatelj. Roeren mu je nato odgovoril tako krepko, kot doslej še nihče v nemškem državnem zboru. Dejal je ravnatelju, da govori kakor kak komi. Imenoval ga je »Börsenjobberja«. »Tak človek, kakršen je Dernburg, mene ne more razžaliti.« Nato se je oglašil sam državni kancelar Bülow. Precej dolge klobase kratka vsebina je bila ta, da ne gre, da bi poslanci odkrivali stvari, o katerih se še vrše obravnave. Vlada bo proti krivcem strogo in nepristransko postopala. — Zalostno znamenje za nemško ustavno življenje je, da nekateri listi — sicer jih je malo — napadajo centrum, ki se je z vsjo silo zagnal v vlado. Toda posledice bodo za vlado zelo slabe. Brez centruma na Nemškem ni mogoče vladati. Če se Bülow in Dernburg stavita s to stranko v nasprotje, je usoda te vlade zapečatená.

NOVI SRBSKI POSLANIK NA DUNAJU.

Dosedanji srbski poslanik Vučić gre v Berlin, na njegovo mesto pa pride dosedanji srbski poslanik v Carigradu dr. Simić. Simić je bil že 1891 poslanik na Dunaju. Obadva poslanika sta prijatelja Avstrije. Vučić se je na vso moč trudil, poravnati carinski spor, kar se mu pa ni posrečilo. Vučić je izredno izobražen. Studiral je na Dunaju in v Lipskem državnem vede in filozofijo, kjer je imel za učitelja Wundta.

MAROŠKO VPRAŠANJE.

Francoski minister za zunanje zadeve Pichon je izjavil, da so velevlasti v skupni noti opozorile tangerskega maghzena, da za varstvo tuicev dosedanja policija ne zadostuje in je treba preosnove. Francoska pa je z novimi tremi križarkami le nadomestila prejšnje tri stare, ki so doslej križarile v maroških vodah.

MINISTRSKA KRIZA NA ŠPANSKEM.

Nameravani zakon proti cerkvenim redovom je komaj v preteku enega tedna strmo-glavil že dva ministrstva. Sedaj je zopet sestavljeno novo: Vega de Armijo, predsednik, Perez Caralero, zunanji. Romanones, notranji. Revertes, finančni. De Federico, za javna dela, Weyler, vojska, Cobian, mornarica, Jimeno, naučni. Barosso, pravosodni minister. — Pri demonstraciji 4. t. m. so od vlade nahujskani demonstranti napadli nadškofa madridskega in tri duhovnike. Enega so ranili.

DOBRE FINANČNE RAZMERE V ITALIJI.

Finančni minister Maiorana je v italijanskem parlamentu v svojem ekspoziju objavil, da znaša dejanski prebitok za leto 1905/1906 63,500.000 lir, dočim je bil preračunan samo na 10 milijonov. To je uspeh varčnega upravljanja in povečanih dohodkov. Prebitok za leto 1906/1907 se da preračunati na 30 milijonov. Vlada ne bo najela posojil in bo iz prebitka leta 1905/1906 lahko porabila 60 milijonov za pokritje potrebščin. Vlada bo predložila parlamentu zakon, ki naj jo pooblasti, razen že dovoljenih 300 milijonov porabiti še nadaljnjih 610 za preosnove železniške uprave.

Dnevne novice.

+ **Gregorčičev spomenik.** — V Gorici se je sestavil osrednji odbor za Gregorčičev spomenik, ki ima nalogo sprejemati radodarne doneske slovenskih rodoljubov, s katerih pomočjo naj bi se postavil dostojen spomenik prerano umrlemu pesniku. Načelnik odboru je deželni poslanec in odbornik profesor Ivan Berbuč. Doneske sprejema začasno izvrševalec oporoke rajnega pesnika profesor Josip Ivančič (P. Corno št. 8). Imena odbornikov in primeren oklic na slovenske rodoljube objavijo se v kratkem — V Ljubljani je pa župan Hribar zadnji ponedeljek sklical nekaj svojih v mestno posvetovalnico in tam so tudi sestavili »odbor za Gregorčičev spomenik.« ki se je tako-le sestavil: Predsednik Iv. Hribar, blagajnik župnik Vrhovnik, tajnik dr. Ilešič, odborniki arhivar Anton Aškerc, svetnik Lah, dež. šolski nadzornik Levec, skriptor prof. Luka Pintar, odgovorni urednik Rasto Pustoslavšek, ravnatelj Ivan Šubic in dr. Zbašnjik. Malo čudno se vidi na čelu Gregorčičevemu odboru mož, ki se poleg agenture bavi tudi s pesništvom in je svoje ime ovekovečil s pesmijo »Jaka, življenja sit«. In rotovski arhivar Anton Aškerc? Anton Aškerc, kateremu je rajni Gregorčič, drugače tako mil, jasno namignil, da mu njegovi obiski niso ljubi? Aškerc, ki za Gregorčičev spomin ni storil nič drugega, kot da je spesnil rajnemu v »Narod« posmrtnico, ki je najhujša persiflaža na Gregorčičevo naziranje in v pesniškem oziru največja pokveka izmed vseh zadnjih Aškercovih pesmi-ropotač! Profesorja Funteka, ki je seznanil z Gregorčičevim imenom in slavo Nemce ne marajo, kakor je videti, notri. Saj je »Narodov« urednik dovolj vidna dika med skriptorjem Luko Pintarjem in ravnateljem Ivan Šubicem. Hribar, Pustoslavšek in Aškerc nam jamčijo, da bo novi odbor imel v svoji sredi res same ugledne rodoljube, ki jih seveda odlikuje pred vsem biserno čista nevsiljivost in plemenita, nesebična nepristranost. Čast takim možem!

+ **Idrija — dr. Susteršiču.** Iz Idrije smo dobili včeraj preporno za včerajšnje številko naslednjo brzovjavko: Slava in hvala poslanecu dr. Susteršiču, načelniku »Slovske zveze«, da je posredoval za podržavljenje

naše realke, čeprav ga je na občinske stroške na Dunaj odposlana deputacija oficijelno prezrla. — Volilci »Slovske Ljudske Stranke.«

+ **Vabilo na občni zbor in javen shod katoliškega slovenskega društva za radovljanski okraj** dne 9. decembra t. l. ob 3. uri popoldne na Bohinjski Beli v stari soli. Vspored: 1. Nagovor predsednika, 2. govor državnega in deželnega poslanca Josipa Pogačnika, 3. letno poročilo tajnika in blagajnika Matije Mrak, 4. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor. Janez Vurnik, t. č. predsednik. Matija Mrak, t. č. tajnik.

+ **Osebnosti.** Za gozdarskega inšpekcijskega komisarja je imenovan g. Karol Tavčar. — Učiteljica na idrijski čipkarski šoli gđ. Franja Sedelj je prestavljena v centralni čipkarski kurz na Dunaju.

+ **Kaj mora mladina vedeti o alkoholu?** Lib. mestni učitelj je spisal navedeno brošuro in jo razposlal tudi našim somišljenikom. Opozarjamo na naše današnje poročilo o sešljubljskega občinskega sveta, kako sodijo o tej brošuri liberalci in ljubljanskem občinskem svetu.

— **Sin umoril očeta, sestro in sebe.** Včeraj je posestnik iz Nove gore pri sv. Duhu pri Krškem Rak s polenom umoril svojega očeta in svojo sestro — na to je ustrelil samega sebe. Vzrok, ker je oče dal vinograd hčeri in ne sinu.

— **Pobegnil je iz Kočevja zidarski mojster Valentin Zupello** ter zapustil mnogo dolgov.

— **Občni zbor v pisarni.** Občni zbor političnega društva »Edinost« se vrši prihodnji petek ob sedmi uri zvečer v pisarni g. dr. Gregorina.

— **Supilo toži »Hrvatsko Pravo«** radi znanih »Argusovih« člankov. Sodnijska obravnava bo v Zagrebu 20. decembra. Obtožbo bo zastopal dr. Hinkovič, toženega urednika Zočka pa dr. Josip Frank.

— **Dr. Frank** je odložil čast predsednika proračunskega odseka in članstvo drugih saborskih odsekov. Nekateri spravljajo to v zvezo z afero Strassnoff, drugi pa z napetimi razmerami do koalicije.

— **Socialistično društvo »Naprej«** s sedežem v Idriji in z delokrogom po Kranjskem in Goriškem se je ustanovilo v Idriji.

— **Umrl je** v Gorici frančiškanski brat Valentin Rape, brat učitelja g. Rapeta. Bil je šest let v sveti deželi v misijonski službi. Bil je jako pobožen in skromen ter vsem v spodbudo! Naj v miru počiva!

— **Laška »protidemonstracija«** v Gorici je v nedeljo prinesla popoln fiasko vsem prirediteljem. Udeležba je bila jako klavrna in pametni meščani se te stvari niso udeležili. Bili so večinoma na pol odrasli mladiči, ženske in otroci, požarna bramba goriška in ločniška, zadaj za sprevedom pa je korakala mestna godba. V sprevedu so nosili vence. Na pokopališču so jih položili na grob, kjer je govoril neki Nodus, ki je dejal, naj natrosijo cvetja na grob velikega italijanskega rodoljuba, iz teh cvetec naj vzklijejo druge in napravijo v Gorici drugo italijansko pomlad. Razume se, da se je ob poti nabralo precej radovednega občinstva, posebno še ker je bil lep dan in leži pokopališče v isti smeri ko Kronberg, kamor Goričani ob lepih nedeljskih popoldnevih najraje gredo. Ko se je vračal spreved nazaj, ga je policija pri Kornu razkropila. Dijaki, ki jih je bilo veliko, so upili: »Evviva Gorizia Italiana!« Eden je baje celo zaklical »Evviva Italia!« Policija je prišla. Po sprevedu je šlo 20—25 dijakov in trgovskih pomočnikov pred uredništvo »Gazzettina«, kjer so upili, kakor poroča ta list: »Doli z »Gazzettinom!« «Doli z vlado!« »Smrt Slovincem!« Ko so zagledali policaja, so junaško zbežali; ko je policaj odšel, so zopet prišli. Ko sta z druge ulice prikorakala dva policaja, so zopet bežali. S tem je bil konec komedije, ki so jo Lah imenovali sijajno manifestacijo.

— **Nevarna igra s patrono.** V Cerovljah so pekli pastirji repo. Med tem, ko so pobirali suhljad in drva, najde eden izmed njih tudi nabasano patrono, ki so jo lovci izgubili. Deček jo nese v ogenj, patrona razpoči in mu odnese tri prste na desni roki.

— **Povišanje v poštni službi.** Dne 28. nov. je povišal trgovinski minister 201 pošt. asistentov za pošne oficijale, 223 oficijalov pa za višje oficiale.

— **Umrla je** 24. novembra šolska sestra Armela Majerle iz Aschbacha na Bavarskem.

— **Preč. gospodu P. Zakrajšek,** vikarju v Kostanjevici se je bolezen močno pohujšala. Vrli gospod hudo trpi. Priporoča se sobotom v molitev.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** nam poroča: Društvo izvolilo je na izvanrednem občnem zboru dne 30. novembra t. l. gospoda c. kr. zdravstvenega nadzornika v pokojni dr. Stanka Stergerja svojim predsednikom. Odbor konstituiral se je sledeče: podpredsednik dr. Alfred Maier, tajnik dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, blagajnik dr. Alojzij Praunseis, knjižničar dr. Jernej Demšar, odborniki dr. Alojzij Homann (Radeče), dr. Ivan Jenko in dr. Vladimir Rudež.

— **Potres.** Iz Št. Petra na Notranjskem se se nam poroča: V torek, dne 4. decembra, ob 4. uri 35 min. znotraj je bil tu precej močan potres.

— **Mrtvega so našli.** V Petelinjah so našli v torek zjutraj mrtvega v njegovi hiši Lovreta Raznožnika, bivšega cestarja. Star je bil 79 let, zapuščen je živel že več let sam, tudi ni maral za družino in tako je sklenil svoje življenje. Že pred leti so ga našli enkrat na pol mrtvega, pa tedaj se jim je posrečilo ga oživiti. Sedaj pa to ni bilo mogoče.

— **Že 20. decembra** se vršijo igre XXV. c. kr. drž. loterije za skupne vsilke dobro-

ci in Francek vpraša: »Ali ne boste zaspali, boste slišali, oče, kadar potrkna na okno? Tudi ne pozabite, da je okno privezано, vrv morate odvezati, mati so rekli, da pride skozi okno.«

»Le brez skrbi bodi, vse storim, molite lepo za mater, za vse dobre ljudi, ki danes sv. Miklavža k revnim ljudem pošljejo.«

Hud mraz je bil ponoči. Burja je nesla sneg in se upirala v slaba okna, da je včasih šipa zaropotala. Jenkoto v topli sobi je ta godba dopadla. Srečen je zaspal, ko je bil pomislil, kako se bodo otroci drugega dne darov veselili. A kmalu bi se bilo zgodilo nekaj drugega.

Pred polnočjo sapa poleže. V globoki nočni tišini se oglasijo odmerjeni koraki ponočne straže. Redarja sta bila.

»Kaj, tu imajo okno na stečaj odprto; je-li jim tako gorko?«

»Pri Jenkoti je,« opomni drugi, »najbrže je veter odprl. Potrkam, da zapre, da mu njegov drobiž ne zmrzne.«

Pristopivši bližje k oknu pri svetlobi ulične svetilke zapazi štiri otroške nogavice.

»Glej, ubogi otroci, taka revščina in vendar pričakujejo sv. Miklavža. No, čakajte, preden zbudim očeta, — ker nimam svojih, podelim vam, da ne boste zastoj čakali,« in z desnico seže pod plašč ter takoj zatem polaga v nogavice po nekaj drobiža.

Ko je to izvršil, potrkna na notranje okno, ki se je vsled pritiska samo odprlo.

»Jenko, vstanite, zaprite okno.«

Nič se ne oglasi iz teme in tišine. Redar porine glavo v sobico in takoj se umakne.

»Hitro okolo, pokliči vratarja. Tu se je nekaj zgodilo. Nobenega ne slišam dihati, po smradu so najbrže omamljeni s plini iz peči — če že niso mrtvi.«

V hipu je bla vsa hiša pokonci. Poklicanemu zdravniku se je posrečilo vse spraviti k zavesti.

Prvo vprašanje otrok je bilo: »Kaj mi je Miklavž prinesel?«

Vsi so ginjeni opazovali veselje malih, ko so zagledali darove na mizi. Jenko je povedal, kako jih je dobil in vse zahvalil za pomoč.

»Malo je manjkalo. Da ni veter okna odprl, ne bila bi nič opazila,« pripomni redar.

»Ata, recite temu gospodu, da ni odprl veter okna, Francek je prerezal vrvice, da bi k nam Miklavž mogel, ako bi vi zaspali,« pové Micika. »Ko ste bili z materjo v kuhinji, je šel Francek položiti naše nogavice na okno in je videl, da je še privezано, zato je vrvico s pipcem prerezal. In glejte, svetnik je prišel skozi okno ter še v nogavice denarja dal,« kaže jih iznenadenemu očetu.

»Pravzaprav morate tedaj sina zahvaliti, da ste se rešili,« reče zdravnik, »a v taki luknji s tako pečjo ne smete ostati.«

»Ne ostanem, gospod doktor,« in Jenkov obraz se je zasvetil v zavesti srečnejše prihodnosti, kateri temelj je sv. Miklavž položil.

delne namene. Le 4 krone stane ena srečka z 18.389 dobitki, katerih prvi znaša 200.000 K, vsi v gotovini.

Občni zbor tamburaškega društva »Sloga« v Dolenjem Logatcu se vrši dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v gost. g. Kunca s sledečim sporedom: Pozdrav predsednika, poročilo tajnika, poročilo blaginjaka, volitev novega odbora, raznoterosti. Cenjeni podporni člani in prijatelji tamburašev se uljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Ljubljanske novice.

Ij »Krščansko-socialna zveza« Gregorčiču v spomin. Častni večer, ki ga je včeraj priredila »Kršč.-soc. zveza« Gregorčiču v spomin, je nadvse lepo vspel. Prvo ljudsko društvo, ki se je pesnika spominjalo, je v svojih prostorih zbralo toliko občinstva iz vseh krogov, da je bila dvorana natlačena polna. Predsednik gospod dr. Krek otvoril častni večer, nato gospod Fr. Terseglav v kratkem nagovoru označil rajnega Gregorčiča za zadnjega ljudskega lirika med Slovenci. Dočim je ostala lirika šla posebna, gosposka in ponosna pota, kjer je njena prvotna nežnost in svetožalna mehkoča prešla v brutalnost, je Gregorčič svojo poezijo ohranil ljudstvu, ki ga med vsemi pesniki najbolj razume in ljubi. Zato je Gregorčič naš pesnik, po naziranju in čuvstvih naš! Nato so pevci »Zveze« zapeli »Našo zvezdo«, g. Orehek je deklamiral »Hajdukovo oporoko« in »Velikonočno«, gospod Ravnihar »V pepelnici noči« in »Jeftejevo prisego«, gđc. Nagode pa »Siromaka«, vsi med burnimi aplavzi. Časten večer je zaključil gospod predsednik dr. Krek, ki je deklamiral himno »Ojki« Tako je ljudstvo počastilo pesnika, ki je zanj živel, delal in ga ljubil.

Ij »Miklavžev večer« bo danes zvečer ob pol osmi uri v veliki dvorani hotela »Union«, na kar še enkrat opozarjamo. Svira vojaška godba. Kakor čujemo bo nastop Miklavžev veselijan.

Ij **Posestnike grobnic pri Sv. Krištofu** je sklical danes mestni magistrat na sestanek v »Mestni dom«. Č. g. kanonik Sušnik je kot upravitelj pokopališča predlagal, naj se dovoli pokopavati v rakve na pokopališču pri sv. Krištofu do leta 1916, g. dr. Ambrožič je predlagal naj se dovoli ondi pokopavanje v rakve za 20 let, g. Röger je predlagal, naj za rakve, ki so bile napravljene do leta 1890 bo rok do leta 1915, za one ki so bile napravljene po l. 1890 pa naj bo rok pokopavanja do l. 1920. S tem predlogom se je strinjal tudi g. župan. Pri glasovanju je bil sprejet predlog dr. Ambrožičev. Kakor čujemo bo magistrat odredil skoro gotovo tako, da bo pri sv. Krištofu dovoljeno pokopavati v rakve, ki so za to še sposobne, do l. 1920.

Ij **Gregorčičeve ulice**. Na sestanku svojih prijateljev je župan Hribar obljubil, da bo občinski svet že v včerajšnji seji sklepal o Gregorčičevih ulicah. Županova obljuba je včeraj šla po vodi.

Ij **Repertoar slovenskega gledališča**. V soboto popoldne »Sneguljica in škrtarje«, zvečer »Beneški trgovci«. — V nedeljo popoldne »Mariateta«, zvečer »Trubadur«.

— **Vojaška vest**. Fml. Franc pl. Hortenstein, poveljnik 22. domobranske inf. divizije, je danes nadzoroval tukajšnje domobransko posadko.

Ij **Cankarjevo komedijo »Za narodov blagor«** vprizore na slov. gledališču 13. t. m. repriza pa bo 15. t. m.

Ij **Oviran promet na južni železnici**. Danes zjutraj se je pri vozu števil. 3 električne železnice zlomila os. Vsled tega je bil promet na progi od magistrata do garnizijske bolnice ustavljen eno uro in 20 minut.

Ij **Podčastniki tukajšnje garnizije** prirede v četrtek, dne 6. t. m. v hotelu »Južni kolodvor« (Seidl), Kolodvorske ulice, obiteljski večer, združen z vojaškim koncertom. Začetek ob 8. uri.

Ij **Aretovana** je bila znana tatica Marija Debevčeva ki ima za mesto Ljubljano prepovedan povratek. Ko je bila že v zaporu, je policija izvedela, da je prej ukradla Pavli Razborškovi krilo, vredno 6 kron. Ko so pregledali njeno celico, so našli v plevnici ukradeno krilo.

Ij **Nesreča**. Žagarju Bartolu Medezandou so padli tramovi na žagi pri Dovjem na levo nogo in mu jo pod kolonom zlomili. Pripeljali so ga v dež. bolnišnico.

Ij **Cestni rop**. Predvčeršnjim je poslal neki brivski mojster 6letno gluho hčerko nekega pečarskega pomočnika v gostilno na Karlovski cesti po vrček piva. Deklica je prišla kmalu nazaj in z migljaji povedala, da ji je neki možki na cesti siloma vzel denar. Zadeva se je takoj naznanila policiji, ki je napadalca v osebi 60letnega dninarja Jožefa Logarja, rodom iz postojnskega okraja, izsledila in ga izročila deželnemu sodišču.

Ij **Po ceni je hotel priti do masla**. Ko je včeraj pripeljala branjevka Frančiška Hrstarjeva iz Mirne pred tobačno tovarno na prodaj maslo, jajca in druga živila, je prišel k njej neki možki, kateri je vzel od branjevke en kg masla in ji rekel, naj pride po denar na Tržaško cesto št. 28. Ko je prišla pozneje branjevka v hišo in vprašala po moža, je izvedela, da takega v hiši ne poznajo. Policija je storila v osebi kovaškega pomočnika Ivana Korparja iz ptujskega okraja aretovala in izročila sodišču.

Ij **Javna vinska pokašnja v deželni vinski kleti**. Jutri, v četrtek, bo prva jesenska vinska pokašnja v tukajšnji deželni vinski kleti. Otvoritev ob pol osmih. Pri tej priliki se bodo dražbenim potom prodala vsa vina v steklenicah in nekatera tudi v sodčkih, ki so ostala pri zadnji vinski razstavi v »Mestnem domu«. — Naprošeni smo javiti, da bo od osmih naprej koncert v kavarni »Evropa«.

Ij **Koncert terceta** na citre bo danes zvečer v restavraciji Perles v Prešernovih ulicah. Vstop prost.

Koroške novice.

k **Javen shod izobraževalnega društva v Svecah**. V nedeljo popoldne ob 4. uri se je vršil shod »Katoliškega izobraževalnega društva« iz Sveč v Podsinjevasi. Gospod predsednik se v toplih besedah spominja prerano umrlega neumorno delavnega društvenega konzulenta č. g. kaplana Laknerja. Zborovalci so stoji poslušali govor in končno zaklicali slava njegovemu spominu. Č. g. Zabukovec iz Jesenic je nato govoril o katoliški organizaciji. Pojasnil je, kaj je organizacija in kakšna mora biti, da se doseže začrtani cilj. Naša slovenska organizacija mora biti preveta s katoliškimi načeli, ako hočemo kaj doseči. Kakor imajo udje telesa sicer vsak svoje opravilo, vendar pa vsi en namen vzdržati organizem, tako bi morali tudi mi po svojih organizacijah imeti en namen. Žalibog, da se pri nas nahajajo ljudje, ki se protivijo katoliški organizaciji in ki grede tako daleč, da hočejo celo odpraviti vero. (Navzoči dr. Oblak iz Celovca: To pa ni res!) Zabukovec: Res je, res, saj so sprejeli celo v program ločitev cerkve od države. (Dr. Oblak: To pa ni brezverstvo.) Zabukovec: Še huje kot brezverstvo. (Dr. Oblak: Saj smo kristjani!) Zabukovec: Krščeni. — Gospod govornik opozarja zborovalce na važnost in potrebo organizacije, koja naj se izvrši v korist Slovencev. (Burno ploskanje.) K besedi se oglasi gospod dr. Oblak ter pravi, da podpiše sicer izvajanja gospoda predgovornika, da pa mora biti proti temu, da se nosi »kranjski prepis« na Koroško. — (Klici: Kje? S kom? Mi smo vsi skupaj Slovenci, ne poznamo Korošcev, Kranjcev in pa drugih, poznamo le Slovence.) Dr. Oblak: Korošci so pri volivni reformi oškodovani, klerikali niso nič storili zanje. (Neki gospod župnik se oglasi: »Kanzelparagraf!« — Gostinčar: Gospod doktor, kaj pa kanceliparagraf!) — In gospod doktor je končal svoj »govor«. — Gospod Zabukovec pojasnjuje dr. Oblaku, da se res nahajajo ljudje in stranka popolnoma protiverska. Opozarja dr. Oblaka na gibanje slovenskih »prostomiselcev« pod vodstvom bivšega katoliškega duhovnika. (Dr. Oblak: Kje? Mi ni nič znano.) Zabukovec: Dobro vam je znano, ne tajite. (Smeh.) Gostinčar je nato govoril o blagodejnosti krščanskih načel za delavske stanove, počenši z zgodovino početka krščanstva, ki se pričenja v delavskih krogih. Suženstvo, nečastnost dela, brezpravnost itd., vse te megle je razpodilo iz človeštva katolištvo. Rodil pa je to iznova moderni paganism. Navajja dalje, da hočejo moderni ponižati človeka do živali, ker trdijo, da se je iz te razvil. Ako bi bilo to res, potem imajo prav tisti, ki vidijo v delavcu samo stroj in nič drugega. Krščanstvo je dalo delu čast in človeku, ki delo izvršuje, veljavo. Govoril je dalje o potrebi organizacije in priporočil ustanoviti kar najpreje mogoče strokovno organizacijo. Mi imamo pa v naši organizaciji tudi nalogo braniti narodnost našo. Delavci smo znamenit član naroda, zato je naša naloga, da tudi v tem oziru storimo svojo dolžnost. (Splošno odobravanje.) Oglasi se zopet dr. Oblak, ki pravi, da se popolnoma strinja z govornikom. S tem je bil shod končan. Dr. Oblak jo je takoj tiho popihal iz sebe, za njim pa so sledili pomilovalni pogledi zborovalcev. — Koncipient dr. Oblak je opisal včeraj v »Narodu« ta shod po svoje. Svetujemo mu, naj gre vprašat v Sveče, kako scdijo o niem tisti, kateri so ga slišali. Izvedel bo, da bo zanj najbolje, če se več ne prikaže na delavske shode. Mi smo pa zadovoljni s tem, ker taki nastopi morejo edino le prinesiti potrebne jasnosti v našo javnost.

Štajerske novice.

s **Za brežiškega okrajnega glavarja** se hočejo potegovati neki kraji v kozjanskem okraju; glavar sam se hvali, da ga tudi ta afera ne spravi iz Brežic, ker ima zaslombo v Kozjanah. No, plašč krščanske ljubezni pač tako daleč ne sega. Naj se pl. Vistarini opere, in vse bo dobro. Opozarjamo prizadete kroge na zle posledice njih ravnanja; tek disciplinarne preiskave se bode strogo zasledoval in kontroliral!

Gospodarstvo.

g **Vendar dovolj živine**. V zadnjem času se je zagnalo vpitje, da v Avstriji ni dovolj živine in da se morajo vsled tega odpreti meje srbski in rumunski živini. Zadnji veliki sejmi po državi so pa pokazali, da je celo več živine, kakor jo potrebujejo mesarji, ker se mnogo živine ni moglo prodati.

g **Draginja mesa v Avstriji**. Pri ministrskem predsedniku Becku se je oglašila deputacija nemškega »Naprednega društva«, ki jo je vodil poslanec Noske, da poizve stališče vlade glede na draginjo mesa. Ministrski predsednik je izjavil, da on vprašanje natančno pozna, ker je on sestavljal tudi tržni red. Toda vprašanje se ne da rešiti brez sporazuma med vsemi prizadetimi faktorji; sicer se pa bo položaj kmalu izboljšal, kadar pride v velikem obsegu na trg pitana živina. Uvoz iz Srbije pa se iz trgovinsko-politiških ozirov ne bo dovolil, iz Rusije in Rumunske pa zaradi živinske kuge ne. Vlada je poizkusila z Italijo. Kar se pa tiče prekrom. klavne živine, nima Dunaj v to svrhu potrebnih naprav, kakor London in si jih v doglednem času ne bo mogel oskrbeti. Poljedelski minister bo v kratkem v državnem zboru razložil vladni program glede na draginjo mesa.

Razne stvari.

Papežev zdravnik smrtno nevarno bolan. Dr. Lapponi je obolel na raku v želodcu. Položaj za obolelega bolnika se poslabšuje, ker je Lapponi prepričan špiritist. Neki bolnik mu je namreč pred tremi meseci rekel, ko ga je tolažil Lapponi, da kmalu okreva: Umrl bom v dveh dneh, moj strežnik v enem in gospod profesor v treh mesecih. Res sta pacijent in strežnik umrli v napovedani dobi. Lapponi pa trdno veruje, da je bila odkrita njegovemu bolniku bodočnost.

Ognjen steber je bruhnil nenadoma iz zemlje v bližini Herborna, ko so kopali premog. Devet delavcev je nevarno ranjenih.

Sebe in triletnega sinčka ustrelil je 33-letni hlapec Skorepa, ki je služil v dunajskih dvornih hlevih. Nedavno mu je umrla žena in je pred svojima činoma izjavil, da ne more živeti brez rajne svoje žene.

Lep vzgojitelj. Na smrt obsojeni učitelj v Hofu H. Müller, ki je umoril neko mlado deklico, je priznal, da je usmrtil tudi za zabavo neko vdovo. Sumijo, da je umoril še dve drugi ženski.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLILNA REFORMA V GOSPOSKI ZBORNICI.

Dunaj, 5. decembra. Gosposka zbornica bo volilno reformo baje rešila še pred Božičem. Vol. komisija gosposke zbornice, ki se snide 10. t. m. se bo bavila s pluralno vol. pravico in z dodatkom k drž. osnov. zakonu glede na najvišje število članov gosposke zbornice, katero se ne sme prekoračiti potom imenovanja.

STAVKA MIZARSKIH POMOČNIKOV V VIŽMARJAH.

Vižmarje, 5. decembra. V mehanični delavnici F. Susteršiča so pričeli mizarški pomočniki stavkati ter zahtevajo 10urni delavnik namesto dosedanjega 11urnega.

OTROK VSLED OPEKLIN UMRL.

Gorica, 5. decembra. Pri sv. Petru na Goriškem si je petletni Hilarij Furlan, sin kmetičev, v igri zažgal z žveplenkami obleko. Vsled opekljin je kmalu na to izdihnil.

DUHOVNIK — NARODNI MUČENIK.

Budimpešta, 5. decembra. Ogrska zbornica je danes razpravljala o zadevi duhovnika Juriga, ki je bil obsojen na dveletno ječo, češ, da je »ščuval proti Ogrski«. Predlagalo se je, naj se ga takoj izroči, da se ga lahko aretira. Juriga je izjavil, da ne bo storil ministrom veselja in ne bo pobegnil. Ako bi to hotel storiti, bi že davno lahko pobegnil. Svoj narod bo branil do konca svojega življenja, če ga tudi radj tega obesijo.

DOBAVE ZA ARMADO.

Budimpešta, 5. decembra. Delegat Steiner je v proračunskem odseku avstrijske delegacije predlagal, naj ima odsek posebno sejo v zadevi razdelitve dobav za armado. — V delegacijah je imel danes svoj ekspoze mornariški poveljnik Montecucoli.

KOŠUT ZOPET OBOLEL.

Budimpešta, 5. decembra. Košut je zopet obolel na revmatičnih bolečinah in mora ostati v postelji.

NASLEDNIK NADŠKOFA STABLEVSKEGA.

Poznanj, 5. decembra. Kanoniki so za to, da se za naslednika Stablevskega izvoli duhovni svetnik profesor Kloske, ki je Nemeec, a govori perfektno poljski.

NEMŠKA KOLONIALNA POLITIKA.

Berolin, 5. decembra. Bebel je v državnem zboru izjavil: Nobenega škandala iz kolonij ni vlada mogla utajiti. Za vse je odgovoren kancler.

LIBERALNE ŽELJE.

Rim, 5. decembra. »Osservatore Romano« izjavlja uradno, da zadnja kompro-

misna naredba ministra Brianda o uredbi katoliškega bogoslužja ni sad pogajanj med Francosko in Vatikanom. Vatikan ne bo niti za las odnehal.

45.000 BREZPOSELNIH LJUDI.

Peterburg, 5. decembra. Vsled ustavljene plovbe na Volgi in pomanjkanja dela je v Peterburgu sedaj 45.000 brezposelnih ljudi. Iz vasij prihajajo ljudje, katere žene lakota v mesto. Čuje se, da je vsled lakote pomrlo že do 1000 oseb.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Svarilo!

Govorica, ki se širi namenoma v zadnjem času v kranjskem okraju, da sem bila napadena od Macedoncev, je popolnoma izmišljena. Opozarjam, da bodem proti vsakomur, kdor bi se drznil še nadalje širiti te laži, postopala sodnijsko. 2/4: 1-1

Helena Debevec,
učiteljica v Križah p. Trzižu.



Žalujoči sorodniki naznanjajo vsem prijateljem in znancem tujno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega očeta, ožir ma starega očeta, ta sta in strica, gospoda

Antona Lindtner-ja

kateri je po dolgi, mučni bolezni, predvsem s sv. zakramenti za umirajoče, danes, 5. decembra, ob 1.6. uri zjutraj v 62. letu svoje starosti, mirao v Gospodu zaspal. 2746 1-1

Pogreb bode v četrtek, dne 6. decembra, ob 3. uri popoldne iz Leonišča na pokopališču k sv. Krištofu Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 5. decembra 1906.

Žalujoči ostali.
Mesto vsacega posebnega obvestila.

Organist in cerkovnik

dobi službo 2744 2-1

na Igu pri Ljubljani.

Išče se

proti primerni plači oseba za oskrbovanje gospodinjstva, ker je gospodinja obolela. Oglase naj se le take, ki znajo kuhati in imajo ljubezen do otrok.

Naslov pove upravništvo. 2743 2-1

Plačilno naročilo.

Dolžnikom dne 9. novembra 1906 v konkurz prišle tvrdke „Franc Kaiser v Ptuj“ zaukazuje se s tem, da nemudoma vpošljejo vse tirjatve, koje še dolžujejo iste, v roke upravnika mase. 2740 1-1

Dr. Sikstus vitez pl. Fichtenau,
odvetnik v Ptuj, upravnik konkurzne mase.



Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg števil. 10



Prilporeča svojo trgovino s klobuki in čevlji



Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Na novo založena trgovina,
:: blago najnovejše vrste! ::



:: Cene brez konkurence, ::
mali dobiček, veliki promet!

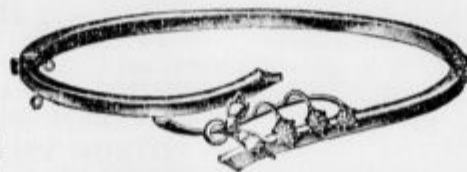
Božična in novoletna darila!

priporoča

H. SUTTNER urar in trgovec z Ljubljana

Mestni trg, nasproti rotovžu.

2278 15



Krasna izbira briljantnega blaga, kakor: prstani uhani, igle, zapestnice, broške itd., najmodernejše vrste, po konkurenčnih cenah.

Zlatina in srebrnina, kakor: verižice, uhani, prstani, zapestnice, broške itd., in krasno blago iz kina srebra, vedno najnovejše vrste v zalogi.



Razpošiljanje ur zlatine in srebrnine na vse kraje sveta!



Zavoljo poštene postrežbe in dobrega blaga je moja trdka znana po celem svetu!



14kar. zlata ura gid 12—
prav močna . . . 16'50
srebrna . . . 4'75

14karat. zlata ura z dvojnimi pokrovom . . . gid. 19'5
prav močna . . . 25—
in višje.

Velika izbira najnovejših precizijskih švicarskih ur, kakor znamke: „Glashütte“, „Schaffhausen“, „Omega“, „Intakt“, „Bilodes“, „Schild“, „Urania“, „Roskopf“ itd.

Veliki cenik zastoj in poštine prosto!

Prodaja se

iz proste roke

2741 1-1

kmetija v Črni vasi pri Ljubljani

obstoječa iz hiše in gospodarskega poslopja v dobrem stanu ter iz njiv in travnikov v obsegu 6 hektarjev, vse lepo arondirano in v suhi legi.

Ugodni pogoji poizvedo se v odvetniški pisarni dr. Frana Poček v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje **8.389 dobitkov v gotovini**

v skupnem znesku **512.880 kron**

2494 10-7

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 20. decembra 1906. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Lepa božična in novoletna poceni darila!

2708 2

Fr. Čuden, urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

v Ljubljani nasproti frančiškanske cerkve.



Štev. 1001. Srebrna cil. remon. gid. 3'80
boljša na kamne tekoča . . . 5'70
prav fina . . . 9'—
14 kar. zlata . . . 24'—
prav fina zlata . . . 44'—



Štev. 1002. Črna jeklena cil. rem. urica . . . gid. 3'30
srebrna cil. rem. . . 4'60
zlata cil. rem. . . 12'—
s 3 pokrovi zlata . . . 19'—

Največja in najbogatejša na novo založena tovarniška zaloga vsakovstnega blaga ki je deloma razvidno iz novih cenikov iz koledarjev, kateri izidejo z 1. decembrom za leto 1907.

Posebno priporočam fine precizijske, zlate in srebrne ure, katere sem sam v Švici osebno izbral v najimunitnejših tovarnih. Cene so najnižje, ker le mal dobiček iščem. Poleg teh ur imam tudi v zalogi tu navedene po najnižjih cenah.

Prosim zahtevajte novi veliki cenik z koledarjem za leto 1907, tudi po pošti zastoj in katero blago se pošilja po celem svetu zlasti za razne spomine.



St. 1003. Srebrna cil. rem. ura z trojnimi pokrovom . . . gid. 6'40
enaka anker . . . 7'20
iz tula srebra . . . 9'60
14 kar. zlata . . . 38'—
prav močna zlata . . . 54'—

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 4. decembra 1906.

Predsedstvena naznanila.

Župan naznanja, da je po najvišjem pove-lju izrazila zahvalo deželna vlada glede na so-zalje, ki ga je sklenil občinski svet povodom smrti nadvojvoda Otona. Se vzame sede na znanje.

Župan Ivan Hribar nadaljuje:

Dne 24. m. m. je zatnil oči pesnik Simon Gregorčič. (Obč. svetniki vstanejo.) Ni tre-ba razlagati, kako velik pesnik je bil pokojnik. Pogreb kakršnega se ni videla Gorica, nam dokazuje, kaj smo izgubili z njim! Naznanja, da se je udeležil pogreba. Na znanje se vzame poročilo županovo, da se je zahvalila županu deputacija mestnih uradnikov za znatno izboljšanje njihovega denarnega položaja.

Poročila mestnega magistrata.

Poroča županov namestnik ravnatelj Vončina. Za sprejem v občinsko zvezo se je vložilo 110 prošnja, 80 je utemeljenih in se sprejmejo. Bogdan Franc Bogdič se sprejme v občinsko zvezo proti plačilu določene takse 200 K. Trem prosilcem se zagotovi sprejem. Meščanstvo se podeli Aleksandru Götzlu proti pristojbini 300 kron.

Mihi Marzolinju se podeli meščanska podpora dnevnih 60, Presslovi in Bukovnikovi pa denarna podpora 40 vin. Izpraznjevanje gnojnih jam v topničarski vojašnici se podeli Vrhovcu proti letnemu plačilu 1400 K. Odkloni se pa ponudba Peterčova, ki je zahteval 1700 kron. Turk prosi, naj se gleda na to, da ne bo prošil Vrhovec med letom za zvišanje, ker je prevzel dela za tako nizko ceno. Vončina pripominja, da je to popolnoma izključeno.

Nova pogodba z »Delniško družbo za plinovo razsvetljavo v Ljubljani.«

Poroča občinski svetnik Svetek. »Del. družba« je vprašala 17. julija 1906, pod kakimi pogoji bi dovolila občina polaganje cevi za plin. Občina je sklenila 1860. z Riedingerjem pogodbo, da sme položiti cevi za porabo plina po mestu s pridržkom, da oskrbi Ljubljani razsvetljavo z opombo, da se podaljša pogodba za 30 let, ako se pogodba ne odpove šest let prej. Pogodbo je odpovedala občina leta 1889 tako da je ta prenehala leta 1896. od l. 1896 ko je prejenjala pogodba, so se vršila z družbo glede na daljno postopanje pogajanja. Ustanovil se je samoobsebi neki provizorij. Družba je skrbela do 1898 za razsvetljavo, odkar to ni bilo več potrebno, ker se je uvedla električna razsvetljava. Občinski svet je sklenil 21. junija 1906, da je mnenja, da je ugasnila »Družbi« vsaka pravica do kakršnekoli oddaje plina. Vsi dogovori s plinarno so pa ostali brezuspešni. Sedaj je pa »Družba« pričela sama inicijativno glede na rešitev razmer z občino. Poročevala predlaga, naj se stavijo »Družbi za plinovo razsvetljavo v Ljubljani« sledeči pogoji:

1. Družba mora vpeljati v dobi treh let za mestno razsvetljavo popolnoma brezplačno do 700 Aurovih svetilk. Koliko bi jih gorelo do 11 ure in koliko celo noč, določi občinski svet. Razsvetljava z Auerjevimi luči se uvede le v notranjem mestu. Le v desetih ulicah bi se morale položiti nove cevi. Glede na ugovor, kaj bo z električno razsvetljavo, omenja poročevalec, da ostanejo obločnice, le žarnice odstranijo, ki se pa porabijo za opravilo v onih mestnih delih, kjer se ni uvedena električna razsvetljava.
2. Plin da »Plinarna« občini brezplačno.
3. Za vzdrževanje in snaženje skrbi »Družba«.
4. Prižiganje in pogašenje preskrbi občina po lastnih uslužbencih.
5. Družba plača občini vsako leto 10.000 kron.
6. Vsa posest »Družbe« preide 1. januarja 1928 v last občine.

Predlogi obveljajo.

Škontracija mestne blagajne.

Dne 26. in 27. julija se je nenadoma skontrirala mestna blagajna. V blagajni se je dobilo 14.605 K in 47 v. kar se vjema s knjigami. Pregled deponiranih vrednosti izkazuje: Loterijsko posojilo 1.650.889 kron, mestni zaklad 270.099 kron, ubožni zaklad 476.976 kron, zaklad meščanske imovine 17.819 kron, elek-trarna 31.486, ustanovni zaklad 442.990 kron. Sklene se, naj se pripišejo vsakega pol leta v hranilne knjižice narasle obresti. Po-pravijo naj se defektna tla blagajne.

Ljudska knjižnica in čitalnica.

Družba »Akademija«, »Prosveta« in »Sokol« so vložila 2. julija 1906 prošnja, obč. svet se zavzame za ustanovitev javne ljudske knjižnice v Ljubljani. Vsekakor se mora porabiti vsaka prilika, da ljudstvo čita in potrebno je, da se osnuje nekaka centralna ljudska knjižnica. Škoda je vsako leto čakanja. Družva ho-čejo posvetiti svoje sile knjižnici brezplačno. Potrebno za knjižnico je pritično stanovanje v sredi mesta. Za ustanovitev knjižnice je po-trebno najmanj 3000 knjig, vsako leto je po-trebno 1000 novih knjig. Vzdrževanje bi stalo na leto 3200, ustanovitev knjižnice pa 6000 K. Družva naprošajo občino, da prepusti za knjižnico brezplačno stanovanje, prispeva k usta-novitvi 5000, za vzdrževanje pa vsako leto 2000 kron. Župan naglašava v svojem dopisu, da je nameraval leta 1909, ko preneha občina pri-spevati za slovensko vseučilišče in za zgradbo barjanske cerkve, sam predlagati, da ustanovi občina na lastne stroške knjižnico. Ni pa po-misleka, da občina odstopi od svoje nakane, a si zagotovi, da če opuste družva svojo na-mero, da prevzame občina sama knjižnico. Žu-

pan nasvetuje, naj bi se odstopil za knjižnico oni lokal, kjer je zdaj »Mednarodna panora-ma«. Med svojimi nasveti glede na prispevke za knjižnico izjavlja, da bi dal sam od svoje plače na leto za knjižnico 2000 kron. Fin. od-sek predlaga:

Družva naj si poiščejo sama lokal. Dovolj se k ustanovitvi enkratni znesek 2000 in od 1. januarja 1907 letna podpora 3000 kron. V slučaju opustitve po društvi prevzame vso opravilo in inventar občina. Določi naj se in-gerenca občine glede na knjižnico.

Dr. Trillerjev govor ob »slovesnem« trenutku: Naša narodno-napredna stranka naglašava v svojem si začrtanem programu, da ji je namen ljudska izobrazba. Zvezdi naši svobodomi-selni služi tudi nova knjižnica in čitalnica. Predpogoji svobodne misli so pa uprav ljud-ske čitalnice in knjižnice. Očitajo se nam bo, da stopicamo za klerikalci. Toda naše delo se do neba razlikuje od onih klerikalcev, ki pa-zijo, da njihovi pristaši ne poveljajo v skledo nasprotnikov. Danes v tem slovesnem trenutku, ko se gre za uresničenje želje in misli, za katero sem vedno dregal, naglašam, da ne sme biti v tej knjižnici, v tej čitalnici izklju-čena nobena slovenska knjižica, noben slo-venski list. Če se to zgodi, se nam ni bati za usodo narodno-napredne stranke, ki jo po-la-gajo naši nasprotniki v grob. V začetku seje smo se klanjali pesniku, o katerem je pisal neki list po pravici, da je bil naš. Simon Gregorčič je bil naš, naš! Sezgalji ga niso kleri-kalci na gromadi, ker to zdaj celo v naši Av-striji ne gre. Pa morili so ga z duševnim bo-jem. Simon Gregorčič je bil naš, to je resnica. Vsaka klerikalna solza, potočena na njegovi gomili je krododilova solza. On je bil naš! In zato naj se imenuje nova knjižnica »Simon Gregorčičeva knjižnica in čitalnica«. Družva naj se poprimejo zadane si naloge z vso silo. S tem, da prevzamejo knjižnico in čitalnico društva, kjer imajo besedo tisti mladi, ki tako hlepe po narodnem delu, lahko delajo po knjiž-nici za prosveto. V svojo sredo naj pa sprej-mejo pri upravi knjižnice in čitalnice tudi »Ljudsko izobraževalno in podporno društvo«, ki se rekrutira iz onih krogov, katerim je na-menjena v prvi vrsti »Simon Gregorčičeva knjižnica in čitalnica«.

Pri glasovanju obveljajo odseki in tudi dr. Trillerja predlogi.

Poročila stavbenega odseka

Ugodi se prizivu hišnega posestnika dr. Frančiška Počka proti odloku mestnega ma-gistrata z dne 11. avgusta lani št. 27.652.

Naknadno se odobri oddaja št. za betonske - železne stropove pri novi zgradbi višje deklishe šole dunajski tvrčki Rajmund Janesch za 22.000 K.

Ugodi se prošnji Auerjevih dedičev za izpremembo odobrene parcelacije 3 stavbnega oddelka na Friškocvu, odkloni se pa prošnja Auerjevih dedičev za brezplačno prepustitev nekoliko ondotnega javnega sveta.

Policijski odsek.

Poroča podžupan dr. vitez Bleiweis. Ra-čuni zdravil mestnih ubogih izkazujejo v letu 1905 — 404 receptov manj, kakor l. 1904, tudi stroški so za 319.33 K manjši, kakor prejšnja leta, zdravila so stala 3102 K 46 vin. Ljubljan-skim zdravnikom se primerno zahvali, ker so zdravili brezplačno mestne uboge.

Nakup se 14 ognjegašnih aparatov zis-tema Minimax, ki bodo stali 60 kron.

Neka nova ulica na nekdanjem Gorijupov-em svetu z Dunajske ceste proti Sodnijski ulici se imenuje po rajnem slovenskem pisa-telju Trdini »Janez Trdinove ulice«.

»Kaj mora mladina vedeti o alkoholu?«

Mestni učitelj Frančišek Gaertner je spi-sal brošuro: »Kaj mora mladina vedeti o al-koholu«. Naprosil je občino, naj nakupi nekaj izvodov, ki naj bi jih porazdelila šolska ravnateljstva med mladino. Mestni magistrat je pa poročal šolskemu odseku, da knjižice ne kaže nakupiti. Pisana da je nepopularno, koristila bi mladini le minimalno in je dvomljivo, če bodo otroci tako dolgočasne stvari čitali. Ob-činski svet sklene, da se odkloni prošnja me-stnega učitelja Frančiška Gaertnerja za nakup brošure »Kaj mora mladina vedeti o alkoholu«.

»Švicarija.«

Švicarija se odda za nadaljno dobo des-eti let v najem sedanjemu gostilničarju Ivanu Kendi proti letni najemnini 1260 kron pod po-gojem, da ima pravico, da oddaja gostilno sam v najem, marveč da sme to le mestni ma-gistrat. Pogodba velja od 1. julija 1907 do 30. junija 1917.

Nov način za pobijanje živine.

Dozdaj so pobijali živino v mestni klavnici s sekirami. Od sedaj se pa bo pobijalo tako, da se natakne živini maska in se bo zabil živini klin v možgane. Naročile se bodo tri maske in več klinov. Strošek bo znašal približno 150 kron.

Prošnja hišnega posestnika dr. L. Požarja

za odpis zneska za večjo porabo vode, se odkloni. V kleti so prejedle svinčeno cev pod-gane. Poročevalec dr. vitez Bleiweis uteme-ljuje odklonitev, ker ne zadene občine nikaka krivda. (Medklie obč. svetnika Senekoviča: »Naj bi dal podganom kaj drugega jesti, ne svinca!«)

Razsvetljava.

Vpelje se javna razsvetljava v Vrhovčev-ih in Ilirskih ulicah. Stroški so proračunjeni na 306 K 42 vin.

Poldnevno znamenje.

Občinski svetnik ravnatelj Šubic vpraša: Ze pred dvema leti se je naročilo magistratu,

naj preštudira vprašanje o poldnevem zna-menju v Ljubljani. Ure so v Ljubljani tako zmešane, da pride velokrat v zadrego, kdor je odvisen od ure. Potrebno je, da bi se na-znanilo poldne kakor po drugih mestih. (Obč. svetnik Lenčec: »Saj želodec pove, kdaj je poldne!«) Menda je izročil gospod župan poro-čilo o stroških za poldnevno znamenje odseku za vol. reformo, ker ravno tako nič ne po-roča o poldnevem znamenju kakor ne o vol. reformi za občinski svet. (Veselost). Župan: Magistrat je proučeval vprašanje o poldnev-em znamenju. A je težavno. Misli se je na znamenje s košaro, a bi se ne videlo, kakor tudi ne ob pogostni ljubljanski megli znamenje z zastavo. (Plantan: Na Dunaju imajo košaro). Streljanje je navadno v mnogih mestih. Pa če bi se streljalo na Gradu, bi tudi ne čulo strela vse prebivalstvo. (Dr. Triller: Sredi Gradu v »left«. Plantan: Povsod imajo poldnevno zna-menje, zakaj bi ne bilo tudi v Ljubljani. Smeh.) Sicer pa nima poročila o poldanskem znamenju v rokah odsek za vol. reformo, ampak stavbni svetnik Duffe.

Tajna seja.

V tajni seji so razpravljali o naznanilih predsedstva, čitali in odobrili zapisnik zadnje tajne seje, razpravljali o finančnega odseka poročilu glede na županov dopis, kako nala-gati novce amortizacijskega zaklada pri mest-nem loterijskem posojilu. Nadalje so sklepali o prošnji vodstva slovenske deklishe osem-razrednice za pripoznanje l. petletnice šol-skemu slugi Ivanu Breclju in pa glede na zviš-šanje učnega honorarja za nekatere pomožne učiteljice na mestni višji dekliski šoli. Končno so sklepali tudi o uspehih mestnega užitnin-skega zakupa v l. 1905 in pa tudi o prora-čunu tega zakupa za l. 1907.

Književnost in umetnost.

* »Vojska na daljnem vzhodu«. »Katoliška bukvarna v Ljubljani« ima v svoji zalogi sedaj dokončano delo: »Vojska na daljnem vzhodu«. Knjiga je jako zanimiva ter obsega 380 strani z mnogimi krasnimi ilustracijami, katere nam predočujejo kraje bojnega polja, razna naj-novejša morilna orodja, njih porabo itd.; kratko malo nas popelje na daljni vzhod, nas se-znani s šegami ondotnih prebivalcev, s po-veljniki ruske in japonske armade, z vojš-tvom in sploh z vsem, kar se je zgodilo v usodepolnem času krvave vojske. Ker je ta vojska svetovnega, zgodovinskega pomena, zatoraj priporočamo vsakemu, da si omisli to zgodovinsko podučno delo. Gotovo je, da bo knjiga za vsako starost kot novoletno darilo, eno najlepših daril. Ker so prostori »Katoliške bukvarne« precej omejeni in ker zavzema ob-sežna knjiga dokaj prostora, zatoraj je odda-jamo v času do Novega leta po znatno zniža-nih cenah. Krasno vezana knjiga, v novih, iz-virnih, v ta namen posebej prirejenih platni-cah stane samo 4 K 20 vin. (mesto 6 K 20 v.); nevezana samo 3 K 20 vin. (mesto 3 K 80 v.). Ker velja znižana cena le do Novega leta, za-teraj opozarjamo, da si vsakdo, kateri bi si omislil knjigo, isto naroči prej ko slej. Po pošti poslana knjiga stane 30 vin. več. Naro-čila naj se dopošljejo na »Katoliško bu-kvarno v Ljubljani«.

* Zbirka ljudskih iger. Ravnokar sta iz-šla peti in šesti snopič »zbirke ljudskih iger« s sledečimi igrami: Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. (Moške vloge.) — Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (Moške vloge.) — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (Žen-ske vloge.) — Kukavica — modra tica ali: Boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (Žen-ske vloge.) — Pri gospodi. Šaloigra v dveh dejanjih. (Ženske in moške vloge.) — Čevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (Moške vloge.) — Kmet in fotograf. Komi-čen prizor. (Moške vloge.) — Kovačev študent. Burka. (Moške in ena ženska vloga.) — Oba sešitka v enem zvezku veljata 1 K 60 v. Kdor naroči 10 zvezkov ob jednem, dobi enajstega kot nameček. Naročila spre-jema »Katoliška Bukvarna v Ljubljani«.

* Društveni govornik. Že v dosedanjih letnikih je objavil »Duhovni Pastir« več času primernih priložnostnih govorov, odslej bo pa imel posebno prilogo z naslovom »Društveni govornik«. Namen »Društve-nemu govorniku« je, pospeševati delovanje v naših izobraževalnih, strokovnih in mlade-niških društvih. Zato bo prinašal času pri-merne govore, ali pa bogate osnove socialno-vzgojevalne, poučne, deloma tudi strokovne vsebine za razna predavanja po naših dru-štvih. V »Društvenemu govorniku« bo redno objavljaj svoje govore tudi prof. dr. J. Ev. Krek. — »Duhovni Pastir« s prilogo »Društveni govornik« stane na leto 8 K. Naročila sprejema »Katoliška bukvarna v Ljubljani«.

* Kazalo »Angeljčku« je izostalo za zad-njo številko in ga priložimo prvej številki leta 1907.

104-82

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča
visokočastiti du-hovščini in cer-kvenim predstoj-ništvom svojo naj-starejšo tvrdo za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vsorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Zelo znižane cene!
zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope za dame	2428 27
od gl. 2.50 višje obleka iz	
sukna	2.50 "
pelerina	2.50 "
havelok	2.50 "
dolga zim-skasuknja	5.— "
sako iz ko-žuhovaline	7.50 "

Največja in najlepša izbira konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice.

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIĆ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

V nekem mestu na Kranjskem se odda v najem 2705 3-2

HIŠA

z urejenim prostorom za manufakturno trgo-vino, dalje s kletmi, pripravna za vinsko trgovino, zganjarno ali tudi za izdelovanje kisa. Zraven hiše prostorni vrt in mesto leži sredi imovite okolice. — Hiša je tudi pod ugodnimi pogoji na prodaj.
Naslov na upravništvo »Slovenca«.

Zahtevajte zastoni

in franko, moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst zlatenastih, srebrnih in zlatih ur z znamenko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glasbütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih peh-tavnih tovarniških cenah.

Nikei, remont. ura K 3.—
stisl. Roskopf patent ura 4.—
črna jekl. rem. ura 4.—
zlat. izvir. Roskopf pat. ura 5.—
Goldin rem. ura »Luna« kolezij 7.50
srebr. »Gloria« 7.00
srebr. dvojni plašč 11.50
• oplet verižica z rinfico
na pero in karab. 15 gr. težka 2.50
zlatka Tula nikel. ura s sidro z »Luna« kolezijem 9.50
ura s kukavico K 3-50, budilka K 2.90, kuhinjska ura K 3.—
švarcvaldska ura K 2.80

Za vsako uro hitro plačano jamstvo!
Nikak rizični! Zamena dvojnega, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
1789 (Brux) št. 654, Česko. 100-32

Tri izurjene

užitninske dacarje

proti varščini išče podpisani za davčni okraj Kranj. Plača po dogovoru. Ponudbe do 13. dec. Vstop 29. decembra.

IVAN KALAN, Trebnje (Dolenjsko).
2737 2-1

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

Steckenferd liližno mlečnato milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečín ob Labi
prej Bergmannovo liližno mlečnato milo (znamka 2 hribovca) za dosogo nežne polti in odstranitev peg.

Prodaja komad 4 80 vin. v Ljubljani:
Lekarna: Jos. Mayer. 1452 30-19
Drogueriji: A. Kanc in Victor Schiffrer.
Parfum.: O. Fettih-Frankheim.

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrobe tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporočna svoja

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

100 20-62

NOVOIZŠLE
KOLEDARJE ZA L. 1907
priporočila:
Stenski koledar : : : : 40 vin.
Mali skladni koledar : : 50 vin.
Slovenski sokolski koledar 1 krono
Trgovski koledar : : : : 1 krono
— Po pošti primeroma več —
JERNEJ BAHOVEC
v Ljubljani.
Poleg Prešernovega spomenika.

Martin Lampert
gostilna „Port Artur“ v Ljubljani,
Kolodvorske ulice števil. 31
prodaja najboljši
trboveljski premog.
Obenem se priporočila slavnemu
občinstvu za razne
vožnje in selitve
po nizkih cenah.

Kletarsko društvo v Ormožu,
vpisana zadruga z omejeno zavezo,
priporočila svojo **veliko zalogo**
pristnega ljutomerčana
iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih goric.
!! Cene nizke !!
Pošilja se od 56 litrov naprej. Vzorci zastoj in franko.

Velika božična priložnost
za suknena krila, bluze in kožuhovinaste koljerje
za dame in deklice v
Angleškem skladišču oblek
O. BERNATOVIČ, Mestni trg 5.

Prva zaloga
železnine, stavbenih potrebščin, cementa, bičja za strope,
strešne lepenke, traverz, železniških šin itd.; mlatilnic, gepel-
nov, čistilnic, slamoreznic, stiskalnic (preš) za grozdje in
sadje, sesalk (pump) in cevi za vodo in gnojnico ter najraznovrstnejše
oprave za mlekarne je pri
Fr. Stupica
v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valva-
zorjevem trgu št. 6, nasproti križanski cerkvi.
Cene zmerne, postrežba poštena.

Profesor Lapponi,
telesni zdravnik Nj. Svetosti papeža pa tudi mnogi drugi odlični
profesorji in zdravniki priporočajo odstranjenje zaprtja, v
okrepitev želodca in v pospešitev redne prebave
želodčno tinkturo
G. Piccolija, dvornega zalagatelja Nj. Svetosti papeža in
lekarja v Ljubljani, Dun. cesta.
1 steklenica velja 20 vin. in se
vnajanja naročila z obratno pošto
izvršujejo. 2371 1 1

Mesnica
v dobrem prometnem kraju blizu tovarn na Go-
renjskem, se takoj **odda na račun.** Prednost
imajo oženjeni brez otrok.
Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

Hiša
v mestu, v dobrem stanju, z gostilno
(lastna koncesija) in pekarijo, pripravna
tudi za vsako drugo trgovino, se **prodava**
pod ugodnimi pogoji radi družinskih razmer.
Pismena vprašanja naj se sta-
vijo pod „F. E. 244“ na upravnistvo
„Slovenca“.

Najnižje cene. **Brez konkurence** Dobra kakovost.
so naši izdelki ob resnično najnižjih cenah in v najpriležnejši obliki naši za
sezono novi

Moški štifletni, posebno močni gl. 7-80	čevlji,	Damski štifletni za vsakd. rabo gl. 3-50
„ čevlji na trakove, spo- sobni za naporno hojo 7-80	od enostavne do najelegantnejše izvršitve, ki so dosegli z bok svoje izborne kakovosti in nedosežne cene splošno priznanje.	„ čevlji na trakove, posebno trepni 3-50
„ čevlji na trakove, iz iz- bornega box-usnja 4-75	Priporočamo naslednje označene vrste:	„ čevlji na trakove iz rjavega usnja, prav lahki 3-50
„ polčevlji iz chrom-usnja 3-50	specialiteta:	„ čevlji na trakove iz izbolega box-usnja 4-50
„ lahna poletna nočnja 1-05	„Gootyear svetovno blago“,	„ čevlji na gumbe, pre- izku-ena kakovost 3-40
„ čevlji na trakove iz la. chevreau Gootyear, šivani 6-25	priznana najboljša v sedanosti.	„ polčevlji na trakove, močni 2-40
„ čevlji na trakove iz la. boxcaif Gootyear, šivani 6-25		„ salonski čevlji iz naj- belše irhovine 1-50

Alfred Fränkel, komanditna družba,
Ljubljana, Stritarjeve ulice 9
Ljubljana, Stritarjeve ulice 9.

Zelo primerno. **Največja izbera.**

Prodaja na debelo in drobno.

Firnez
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-39 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnezov, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

„Ljubljanska kreditna banka“
Podružnica v SPLJETU. v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU.
Dolniška glavica K 2.000.000.— Rezervni zaklad K 200.000.—
sprejema od 1. novembra tekočega leta vloge na vložne knjižice in 4 1/2 % ter jih obrestuje od dne vloge do 4 2/3 % obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4 % na 4 2/3 % začeti s 1. novembrom t. l. Rentni davek plača banka sama.

Podružnice: Praga z menjalnici: Graben 25, Mala stran, Most ulica 17, Žitkov, Brno, Baden, Češka Lipa, Češka Kamnica, Horavski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pilsen, Svltava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju: I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiener Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariabferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.
Menjalnična dolniška družba 67 150-126
„MERCUR“
Dunaj, L. Wollzeile 10.
Akco kapital K 16.000.000. Reser zaklad K 7.000.000
Najkvalitetnejši **nakup in prodaja** vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.